

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091
0301 Oslo

Deres referanse
Vår referanse 2012/4163-0 562 OH
Saksbehandler Ola Hegge, tlf. 61 26 60 61

Dato 04.04.2013

Gudbrandsdal Energi - søknad om konsesjon for Åkvisla kraftverk - uttalelse

Konklusjon

Fylkesmannen anbefaler at det gis konsesjon for bygging av Åkvisla kraftverk. I en ev. konsesjon må det fastsettes vilkår for å begrense skadevirkningene ved utbyggingen.

Bakgrunn

NVE har i brev av 07.01.13 sendt en søknad fra Gudbrandsdal Energi om bygging av Åkvisla kraftverk i Moksavassdraget på høring.

Tiltaket

Moksavassdraget er i dag regulert med 4 reguleringsmagasin med et magasinivolum på til sammen 8,3 mill m³. Det omsøkte Åkvisla kraftverk vil utnytte et fall på 122 m. Det planlegges en ca 10 m bred og ca. 2 m høy inntaksdam i betong på kote 810. Fra inntaket føres driftsvannet i en ca. 3 km lang nedgravd rørgate via kraftstasjonen og ut i inntaksdammen til eksisterende Mokska kraftverk på kote 688. Driftsvannet føres utenom en elvestrekning på drøyt 3 km. Det bygges en kraftstasjonsbygning på ca. 300 m². Vassdragets middelvannføring ved inntaket er 1,46 m³/sek. Alminnelig lavvannføring er oppgitt til 0,15 m³/sek, mens 5-persentil sommer og vinter er oppgitt til henholdsvis 0,17 og 0,12 m³/sek. Kraftverkets slukeevne er oppgitt til 3,9 m³/sek, og minste driftsvannføring er anslått til ca. 0,6 m³/sek. I søknaden er det foreslått sluppet en minstevannføring fra inntaket i Mokska på 0,17 m³/sek i perioden 01.05 – 30.09 og 0,12 m³/sek i perioden 01.10 - 30.04. Kraftverket vil få en maksimal effekt på 3,6 MW. Kraftverket vil få en årlig produksjon på 11,1 GWh, hvorav 7,1 GWh er sommerkraft og 4,0 GWh er vinterkraft. Utbyggingsprisen er anslått til kr. 5,40 / kWh.

Kraftverket knyttes til eksisterende nett via en 430 m lang 22 kV jordkabel.

Fylkesmannens vurdering av virkningene

Botanikk

Vi er ikke kjent med at det forekommer truede vegetasjonstyper eller arter som påvirkes av den planlagte utbyggingen.

Fugl

Det er registrert hekkende strandsnipe (NT) i området som berøres av utbyggingen. Redusert vannføring vil kunne være negativt for forekomsten.

Fisk

Elvestrekningen som planlegges utbygd har bestand av aure og ørekyt. Aurebestanden anses som bra, og strekningen brukes til fiske. Redusert vannføring må forventes å medføre skade på aure og bunndyr på strekningen, og fisket må forventes å bli mindre attraktivt. Strekningen er ikke spesielt bratt, og det er mulig at skadevirkningene kan avbøtes noe gjennom biotiltak. Dette bør vurderes konkret etter en ev. utbygging. Hjemmel til å pålegge utbygger å bekoste utredning og gjennomføring

av slike tiltak forutsettes tatt inn i konsesjonsvilkårene. Det bør også etableres mulighet for fiskevandring mellom minstevannstrekningen og elvestrekningen ovenfor.

Forholdet til naturmangfoldloven §§ 8-12

- Kunnskapsgrunnlaget (§ 8). Etter vår vurdering er det foretatt relativt god kartlegging av naturmangfoldet i det berørte området og tilgjengelig kunnskap er benyttet.
- Føre-var prinsippet (§ 9). Etter vår vurdering er tilgjengelig kunnskap i stor grad tilstrekkelig for behandling av saken i forhold til virkninger for naturmangfold.
- Samlet belastning (jf. nml § 10). Bekkekløftsystemene i Gudbrandsdalen er av nasjonal og internasjonal betydning. Bekkekløft og kystgranskog er naturtyper Norge har et internasjonalt ansvar for. Det foreligger nå søknad for 10 mindre kraftverk i sidevassdrag til Gudbrandsdalslågen, og det eksisterer fra før kraftverk i flere sideelver, bla Mesna, Moksa, Våla, Vinstra og Jorda. Flere av de eksisterende kraftverkene har forringet verdifulle bekkekløftmiljøer, og dersom alle de nå omsøkte kraftverkene realiseres vil det samlet sett resultere i en betydelig reduksjon i antallet nasjonalt/internasjonalt verdifulle bekkekløfter. Vi mener derfor at det ikke vil være forenelig med naturmangfoldlovens forvaltningsmål for naturtyper dersom alle de nå omsøkte prosjektene realiseres. Prosjektene med størst naturfaglig verdi bør derfor skånes mot utbygging. Den omsøkte utbyggingen av Åkvisla kraftverk vil sammen med tidligere utbygging av Moksa kraftverk forringe en betydelig elvestrekning i Moksa. Det vil imidlertid fortsatt være en relativt intakt elvestrekning ovenfor inntaket til Åkvisla kraftverk, og vi vurderer økningen i den samlede belastning på miljøet i Moksavassdraget som følge av bygging av Åkvisla kraftverk som akseptabel. Utbyggingen berører ikke verdifulle bekkekløftmiljøer.
- Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§§ 11 og 12). Vi mener miljøulempene kan begrenses noe gjennom avbøtende tiltak, og at utbygger må utføre og bekoste disse.

Forholdet til vannforskriftens § 12

Den omsøkte kraftutbyggingen vil ha negativ virkning på den økologiske tilstanden i vassdraget. Selv med de foreslåtte avbøtende tiltakene er det ikke åpenbart at vannforskriftens minimumsmål om god økologisk tilstand vil kunne opprettholdes på den utbygde strekningen. Fisk vil trolig være det mest følsomme kvalitetselementet. Moksa er fra før berørt av vannkraftutbygging, og omsøkt utbygging vil øke energigevinsten av allerede eksisterende reguleringer. Vi mener samfunnsnyttene av energiproduksjonen vil være større enn skadene på vannmiljøet, og at energiproduksjonen ikke kan oppnås med vesentlig mindre miljøulempe andre steder.

Landskap

Landskapsvirkningene av tiltaket vurderes som begrenset forutsatt at det legges vekt på å sette i stand terrenget langs rørtraséen. Vi forutsetter at NVE påser at dette ivaretas på en god måte gjennom sitt tilsyn med en ev. utbygging.

Forurensing

Fraføring av vann fra elva på den utbygde fallstrekningen vil redusere resipientkapasiteten på strekningen. Det er noe dyrket mark med avrenning til minstevannstrekningen, som kan tenkes å gi økt begroing etter en utbygging. Det vil derfor være grunn til å overvåke virkningen av en ev. utbygging.

Søker peker på at det kan være utfordringer knyttet til støy fra den aktuelle turbintypen, og opplyser at støyreducerende tiltak kan gjennomføres ved behov. Dersom kraftverket medfører støy av betydning, vil det kunne utløse behov for behandling etter forurensingsloven.

Dersom det i anleggsperioden skal utføres arbeid som kan medføre fare for forurensing, må dette også meldes til Fylkesmannen for vurdering.

Landbruk

Rørgata vil gå igjennom skog. Fylkesmannen forutsetter at rørgata blir nedgravd slik det blir skrevet i meldingen. Rørgata må legges så dypt at det kan foregå ordinær jordbruks- og skogbruksaktivitet over rørgata.

Samfunnssikkerhet

Fylkesmannen har ingen merknader til en ev. utbygging av Åkvisla kraftverk med hensyn til samfunnssikkerhet.

Oppsummering

Fylkesmannen anbefaler at det gis konsesjon for utbygging av Åkvisla kraftverk.

Ved en ev. konsesjon må det stilles følgende vilkår:

- Slipp av minstevannføring forbi inntaksdammen på 0,17 m³/sek i perioden 01.05 – 30.09 og 0,12 m³/sek i perioden 01.10 - 30.04.
- Etablering av vandringsvei for fisk opp og ned forbi inntaksdammen
- Krav til restaurering og istandsetting etter fysiske inngrep i forbindelse med anleggsarbeider, som veger, riggområde og massetipper.
- Hjemmel til å pålegge utbygger å utrede og gjennomføre biotoptiltak på hele den strekningen som berøres av utbyggingen.
- Standard naturforvaltningsvilkår.
- Hjemmel til å pålegge undersøkelser/overvåking av vannkvalitet og begroing
- Det forutsettes at omsøkt slukeevne fastsettes som maksimal tillatt slukeevne i en ev. tillatelse.

Kristin Hille Valla

Vebjørn Knarrum
avdelingsdirektør

Kopi m. vedlegg: Direktoratet for naturforvaltning
Oppland fylkeskommune
Øyer kommune